

Hoe joods onmaatschappelijk kun je wezen?

Wezenfonds JMW: inmiddels een bejaarde verplichting

Er is in de afgelopen jaren veel gesproken en geschreven over de verplichtingen die JMW (Joods Maatschappelijk Werk) heeft als rechtsopvolger van de Le-Ezrath Ha-Jeled. Le-Ezrath was in de naoorlogse jaren voogd over rond 200 joodse weeskinderen en had dus de totale verantwoording voor het welzijn van deze kinderen. Kinderen die over geen enkel familiair netwerk beschikten en die geen enkele keus op zelfbeschikking hadden. Daarom is het zo te betreuren dat er op het gebied van warmte en menselijkheid bij veel van deze oorlogswezen nog zo'n vreselijke leegte wordt gevoeld. Ook was het financiële beheer niet altijd vlekkeloos te noemen. De kopstukken van Le-Ezrath hebben dan misschien niet hun persoonlijke financiële welstand te danken aan deze kinderen maar zeker is dat zij op emotioneel vlak zeer veel steken hebben laten vallen. Tot op de dag van vandaag wordt dit gebrek aan compassie ervaren als verraad.

Onderhandelingen

Na jaren onder druk te zijn gezet en te hebben onderhandeld met het VBV c.s. is JMW tot een gebaar gekomen.

Wij zijn als onderhandelaar met JMW zeer teleurgesteld over het gebrek aan invoelingsvermogen van de huidige bestuurders.

Wij zullen onze teleurstelling in enkele punten onder woorden brengen; de eisen waren:

- 1) Minimaal 2.500 euro voor iedere wees die onder voogdij heeft gestaan van Le-Ezrath; dus een gelijk bedrag voor iedereen. Op deze wijze is er geen administratieve rompslomp en is een uitkeringscommissie in feite overbodig. Minder kosten dus.
- 2) Geen 'Schlemielenfonds' waarbij men financiële stukken moet overleggen om aan te tonen hoe behoeftig hij of zij is.
- 3) Geen gezamenlijke activiteiten, ook al omdat de gemiddelde leeftijd te hoog is voor schoolreisjes, uitstapjes en dergelijke.
- 4) Ook de stateloze kinderen die al voor het stichten van de staat Israël illegaal en mede onder verantwoordelijkheid van Le-Ezrath naar Palestina werden gestuurd, dienen aanspraak te kunnen maken.
- 5) Individuele claims afhandelen op een nette manier.

Tijdens de onderhandelingen die in een veelal grimmige sfeer plaatsvonden, werd duidelijk dat de onderhandelaars van JMW van meet af aan op het door JMW ingenomen standpunt bleven volharden. Nu wordt er gesteld dat men tot een maximum gaat van 100.000 euro waarvan er nog 25.000 wordt afgetrokken voor onzinnige gezamenlijk activiteiten.

Eerder echter werd 125.000 euro met ons afgesproken; deze 125.000 euro zou dan worden aangevuld met het bedrag dat gedurende de rit nodig zou blijken te zijn want het aantal rechthebbenden was nog niet geheel bekend. Verder was overeengekomen dat minimaal

zou worden getoetst om in aanmerking. Na zo'n slordige zes jaar praten, komt JMW nu dan met een eenzijdig 'gebaartje'.

Onafhankelijk bestuur

Er was afgesproken dat er een fonds zou komen met zeer lichte criteria en een onafhankelijk bestuur. Van beide toezeggingen is weinig terecht gekomen.

Het bestuur is niet onafhankelijk want alle bestuursleden komen uit de stallen van JMW zelf:

- Fred Salomons is voorzitter van de Gemeenschapsraad van JMW
- Manja Pach is voorzitter van de klachten commissie van JMW en
- Peter Konijn was jarenlang de voorzitter van de Cliëntenraad van JMW.

Na zes jaar is er dus een 'afhankelijk' bestuur benoemd dat schoorvoetend en horig aan de slag gaat.

Blaam van de overheid?

JMW deelt een klap uit naar de overheid door te stellen dat de naoorlogse overheid de kinderen in steek heeft gelaten. Het was echter Le-Ezrath die rond 200 kinderen uit de handen haalde van de Stichting Oorlogspiegelkinderen (OPK) en andere voogden. De daar direct mee verband houdende extra verantwoordelijkheden worden hierbij ontkend. JMW suggereert dat de overheid blaam treft en zij niet. Uiteraard zijn er bij de overheid fouten gemaakt maar die fouten mogen JMW niet blind maken voor de door Le-Ezrath gemaakte fouten

Hoe nu verder?

Natuurlijk kunnen wij niet invullen hoe behoeftig u bent. Dus als u echt een paar honderd euro nodig heeft en bereid bent om met uw financiële billen bloot te gaan voor JMW, moet u ingaan op het aanbod van JMW.

Echter als u van mening bent dat het hier geen behoeftigtoeslag betreft maar een vergoeding voor tekortkomingen dan is dit 'gebaartje' volstrekt ontoereikend. Bij aanvaarding van dit bedrag wordt u mogelijk gevraagd om volledige kwijting te geven. Willen wij dat?

Het VBV blijft van mening dat de eis van minimaal 2.500 euro redelijk is; daar willen wij dan ook niet van afstappen. Ook zijn wij van mening dat gezamenlijke activiteiten of projecten niet meer van toepassing zijn op de leeftijdsgroep.

Driehonderdduizend euro is door JMW uitgegeven aan het boek Rekenschap. Het resultaat was dat de schrijvers wetenschappelijk concludeerden dat niet alle financiële afhandelingen vlekkeloos waren verlopen.

JMW echter is de enige die van mening is dat met de uitkomst van dit boek de handen in onschuld kunnen worden gewassen. Niet alleen wij zijn van mening dat er diverse gaten zijn te schieten in de uitgangspunten van het onderzoek. Volgens ons –dit mede gebaseerd op eerdere onderzoeken (o.a. Elma Verhey)- worden de wezen tekort gedaan. Op zijn minst zou een evenredige bedrag (als werd besteed aan het boek 'Rekenschap') dienen te worden besteed aan de wezen.

Machtiging

Uiteraard zijn wij van mening dat als JMW bij haar huidige standpunt blijft er voor wat het VBV betreft geen sprake is van een acceptabele regeling.

Mocht u persoonlijk het conflict met JMW niet aan willen gaan en indien u van mening bent dat hier het laatste woord nog niet over is gezegd kan en mag zijn dan kunt u ons te allen tijden machtigen. Wij zullen de contacten namens u met JMW onderhouden.